

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
1. HOMONIMIA I HOMONIMY	17
2. UKŁAD HOMONIMÓW W POLACH TEMATYCZNYCH	23
2.1. Charakterystyka metody badań A. Markowskiego	24
2.2. Zastosowanie metody A. Markowskiego do badań nad homonimami	27
2.3. Analiza ilościowa	29
2.4. Analiza jakościowa	33
2.4.1. Sfera A — <i>Ja jako istota fizyczna</i>	33
2.4.2. Sfera B — <i>Ja jako istota psychiczna</i>	34
2.4.3. Sfera C — <i>Ja wobec Boga</i>	36
2.4.4. Sfera D — <i>Ja wobec ludzi</i>	36
2.4.5. Sfera E — <i>Ja wobec rzeczy</i>	38
2.4.6. Sfera F — <i>Ja wobec natury</i>	39
2.5. Podsumowanie	40
3. ANALIZA STYLISTYCZNA	44
3.1. Kwalifikatory w słownikach języka polskiego	45
3.2. Kwalifikatory w polskich słownikach homonimów	46
3.3. Charakterystyka systemu kwalifikatorów opracowanego przez S. Dubisza ..	47
3.3.1. Brak nacechowania jednostek języka	47
3.3.2. Kwalifikatory chronologiczne	48
3.3.3. Kwalifikatory odmianowo-stylistyczne	48
3.3.4. Kwalifikatory ekspresywne	49
3.3.5. Kwalifikatory profesjonalno-naukowe (tematyczne)	49
3.3.6. Kwalifikatory socjolektalno-środowiskowe	50
3.3.7. Kwalifikatory geograficzne	50
3.4. Zastosowanie systemu S. Dubisza do opisu homonimów	51
3.5. Wspólnoodmianowość rzeczowników homonimicznych	53
3.6. Rzeczowniki nacechowane	54
3.6.1. Rzeczowniki nacechowane chronologicznie	55
3.6.2. Rzeczowniki nacechowane oficjalnością	55
3.6.3. Rzeczowniki nacechowane potocznością	59
3.6.4. Rzeczowniki nacechowane ekspresywnie	61
3.6.5. Rzeczowniki nacechowane geograficznie	62
3.7. Podsumowanie	62

4. ANALIZA MORFOLOGICZNA	65
4.1. Morfologizacja rodzaju	67
4.1.1. Różnorodzajowość rzeczowników w parach homonimicznych	68
4.2. Analiza słowotwórcza	69
4.2.1. Kategorie słowotwórcze	69
4.2.2. Podstawy słowotwórcze	71
4.3. Typy derywatów homonimicznych	72
4.3.1. Złożenia	72
4.3.2. Uniwerbizmy	73
4.3.3. Derywaty asocjacyjne	76
4.3.4. Derywaty powstałe w wyniku adideacji	77
4.3.5. Derywaty powstałe w wyniku apelatywizacji	77
4.3.6. Homonimiczne nazwy własne i pospolite	78
4.3.7. Potencjalizmy	79
4.4. Formanty	80
4.4.1. Formant <i>-ka</i>	81
4.4.2. Formant <i>-ek</i>	83
4.4.3. Formant <i>-ik</i> I // <i>-yk</i> (w formacjach ekspresywnych)	84
4.4.4. Formant <i>-ówka</i>	84
4.4.5. Formant <i>-ak</i>	85
4.4.6. Formant <i>-ina</i> // <i>-yna</i>	86
4.4.7. Formant <i>-isko</i> I // <i>-ysko</i> (w formacjach ekspresywnych)	87
4.4.8. Formant <i>-isko</i> II (w nazwach miejsc)	88
4.4.9. Formant <i>-nik</i>	88
4.4.10. Formant <i>-arka</i>	89
4.4.11. Formant <i>-arz</i>	90
4.4.12. Formant <i>-ada</i>	90
4.4.13. Formanty produktywne i nieproduktywne	90
4.5. Zmiana znaczeń strukturalnych	92
4.5.1. Leksykalizacja	92
4.5.2. Nabywanie znaczenia strukturalnego	93
4.6. Homonimy słowotwórcze	93
4.6.1. Homonimy rdzenne	93
4.6.2. Formacje utworzone od podstaw homonimicznych	94
4.6.3. Formacje o homonimicznych tematach	95
4.6.4. Formacje o formancie użytym w odmiennych funkcjach	96
4.6.5. Formacje o odmiennych granicach między formantem a tematem ...	97
4.7. Podsumowanie	97
4.7.1. Ocena poprawności derywatów homonimicznych	99
5. ANALIZA ETYMOLOGICZNA	100
5.1. Problematyka badań nad zapożyczeniami	100
5.1.1. Źródło zapożyczenia	103
5.2. Słowniki jako źródło informacji o genezie jednostek	105
5.2.1. Rozbieżności źródłosłów	108
5.2.2. Płynność granicy między homonimami monogenetycznymi i etymolo- gicznymi	110
5.3. Typy zapożyczeń	111

5.3.1. Zapożyczenia formalnosemantyczne	113
5.3.2. Kalki leksykalne	113
5.4. Mechanizmy powstawania homonimów etymologicznych	114
5.4.1. Zapożyczenie pary homonimicznej	116
5.4.2. Unifikacja form zapożyczonych z tego samego języka	116
5.4.3. Podwójne zapożyczenia	118
5.4.4. Unifikacja form zapożyczonych z różnych języków	120
5.4.5. Scalenie homonimów w polisem	121
5.4.6. Kalki semantyczne	122
5.5. Zapożyczenia z poszczególnych języków	122
5.5.1. Źródła zapożyczeń	122
5.5.1.1. Zapożyczenia z łaciny	123
5.5.1.2. Zapożyczenia z języka niemieckiego	124
5.5.1.3. Zapożyczenia z języka francuskiego	126
5.5.1.4. Zapożyczenia z języka angielskiego	126
5.5.1.5. Zapożyczenia z języka włoskiego	128
5.5.1.6. Zapożyczenia z języka rosyjskiego	130
5.5.1.7. Zapożyczenia z języka czeskiego	131
5.5.1.8. Zapożyczenia z języka hiszpańskiego	131
5.5.1.9. Zapożyczenia z innych języków	132
5.6. Podsumowanie	134
5.6.1. Klasyfikacja ze względu na sposób przyswajania zapożyczeń homonimicznych	134
5.6.2. Klasyfikacja chronologiczna zapożyczeń homonimicznych	135
5.6.3. Klasyfikacja funkcjonalna zapożyczeń homonimicznych	136
5.6.4. Homonimia międzyjęzykowa	137
6. ANALIZA ZASOBU RZECZOWNIKÓW W POSZCZEGÓLNYCH EPOKACH	139
6.1. Historia rzeczowników na podstawie notacji w słownikach	139
6.1.1. Homonimy doby staropolskiej	140
6.1.2. Homonimy doby średniopolskiej	144
6.1.2.1. Homonimy w <i>Słowniku polszczyzny XVI wieku</i>	145
6.1.2.2. Homonimy w <i>Thesaurusie...</i> G. Knapskiego	148
6.1.2.3. Homonimy w <i>Mowniku...</i> A.M. Troca	152
6.1.3. Homonimy doby nowopolskiej	156
6.1.3.1. Homonimy w <i>Słowniku warszawskim</i>	156
6.1.3.2. Homonimy w <i>Słowniku języka polskiego</i> pod red. W. Doroszewskiego	159
6.2. Przyrost rzeczowników w sferach i polach tematycznych	162
6.2.1. Przyrost w sferze A — <i>Ja jako istota fizyczna</i>	162
6.2.2. Przyrost w sferze B — <i>Ja jako istota psychiczna</i>	162
6.2.3. Przyrost w sferze C — <i>Ja wobec Boga</i>	163
6.2.4. Przyrost w sferze D — <i>Ja wobec ludzi</i>	164
6.2.5. Przyrost w sferze E — <i>Ja wobec rzeczy</i>	165
6.2.6. Przyrost w sferze F — <i>Ja wobec natury</i>	165
6.3. Charakterystyka stylistyczna	166
6.4. Przyrost środków derywacyjnych	167
6.5. Przyrost zapożyczeń	168

6.6. Przyrost układów homonimicznych	169
6.7. Podsumowanie	170
7. WNIOSKI KOŃCOWE	172
7.1. Odległość semantyczna	172
7.2. Odległość stylistyczna	175
7.3. Odległość morfologiczna	176
7.4. Odległość etymologiczna	177
7.5. Odległość chronologiczna	177
BIBLIOGRAFIA	178
Słowniki, leksykony, encyklopedie	178
Wybrana literatura przedmiotu	180
WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I OZNACZEŃ	187
WYKAZ OMÓWIONYCH HOMONIMÓW	190